

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Cassa J. López, Bernagosa)

REDACCIÓ, L'ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELEFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50. — ESTRANGER, 2,50

CRIATURADES

—Tan gran que diuen que era... i no ho entenc. Naixent cada any no té pas temps de créixer!

J. BARÓ

NADAL

Es la festa dels rics i deuria ésser la dels pobres.

Perquè l'infant de Betlem va néixer en un estable per a fer comprendre als felços de la terra el terrible dolor que és tenir gana i patir fred.

En lloc de meditar sobre aquestes coses tristes, els catòlics s'afarten golafres i ofeguen en vi els pocs sentiments que els queden dels escassos que mai han tingut.

Jesús, més que per redimir-nos, apar que hagi vingut al món per això, per a que als seus deixebles no els manqui un pretext per a menjar i beure.

Sols per beure i menjar el fan néixer cada any els seus fidels, el mata l'Església i després el ressuscita.

Nadal més que una festa cristiana, sembla el triomf i l'apoteosi del paganisme i l'epicureisme.

El cop de puny científic

Un campió francès de boxa, crec que anomenat Peguilham, ha mort d'un "màstec" que li ha clavat un rival seu, nordamericà, de nom Friedman.

L'homicidi, el fet criminal, ha tingut lloc a Hartford (Estats Units d'Amèrica).

El directe que Peguilham rebé fou tan irrefutable, que quedà k. o. "incontinenti" i el deixà estès a terra.

La victòria del seu "púgil" haurà embriagat als ianquis.

Els republicans de la Unió són, avui com avui, els reis del cop de puny.

Bufa que venten, queixals que teniu enlaire i genives que buiden.

Els francesos que no paguin els seus deutes, ja saben la sort que els espera.

Els espera la mateixa fi tràgica d'en Peguilham.

El puny de ferro nordamericà s'encarregarà de liquidar comptes.

L'oncle Sam és l'amo de la situació. La seva butxaca és la més plena. Els seus boxadors són els que peguen més fort.

Que és barbre l'espectacle? I què hi fa?

Tota la civilització no és més que barbàrie disfressada, orgull satànic i apetit de diner amagats o hàbilment dissimulats entre versicles de "Biblia" i ganyotes de puritanisme.

Tanmateix, la boxa és ben lletja.

En les curses de braus, per exemple, hi ha llum, hi ha color.

La font d'emoció potser és més clara que en la boxa. I el risc per l'home a l'arena, no és més gran que en el "ring".

L'estiu passat, a prec d'uns amics, vaig anar a veure un "match" de pesos lleugers.

Feia pena. Feia escriuir.

Els boxadors esbufegaven, treien fum de tot el cos, suaven sang.

Eren dos jovenets eixerits, plens de vida, ben plantats, de cara intel·ligent, aptes pel treball.

A cops de puny s'havien posat l'un a l'altre fets una llàstima.

Tenien el rostre aixafat, inflat, de color de porpra o de cirera.

Els penjaven les galtes, escupien vermell, els ulls els ploraven.

Els mancava ja l'alè i el combat no finia.

Al contrari, com més anava, els partidaris respectius més enfutismats semblaven, més folls.

—Mastega-li l'estómac—deia un.

—Gira-li el nas d'una plantofada—responia un altre.

—Escampa-li les serradures i acabem d'una vegada, mal llamp!—afegia, molt cremat, un tercer.

La batassa no es perllongà gaire. Aviat, un dels "gladiadors" es posà les mans en creu a l'entrecreix, on havia rebut un cop afros del seu adversari, es caragolà contra les cordes i caigué com un sac cara al cel.

ANGEL SAMBLANCAT.

L'HOME

L'Home, majestuosament enlairat, mostrant son pit i son front com estandart que ha de volcar sobre del éssers que el rodegen, imposa per la seva intel·ligència, la seva voluntat fins als éssers més potents que ell.

L'Home, mai abatut pels elements, lluita, lluita esperant un goig de la vida a què fins ara no ha arribat. Però què hi fa? Té fe en ell mateix, i això és prou per a fer-lo arribar a fruit de la seva glòria.

Moments hi ha que l'Home, dominat pel fatal pessimisme, oblida la seva força, i, aleshores, cau en les profunditats del pessimisme i de la debilitat. Però això sols passa per a l'Home com un osimí, com una visió. Tan sols és un breu moment. Després torna a lluitar, torna a ésser qui era, i dominat per la força de l'optimisme, segueix el seu camí, triomfant, victoriós, imposant-se a tots els obstacles que podrien fer-lo defallir en el seu propòsit.

Mimem a l'Home; a l'Home; no a molts éssers que ho semblen. I al contemplar-lo, nostre front insensiblement s'abaixarà respectuosament per a fer una reverència a aquell ésser tan perfecte, tan gran, que ha sabut descobrir tots els misteris que la Natura tenia guardats.

A l'Home no l'espanten els paranys que li posa la Naturalesa, ni els que altres éssers inferiors envejosos li preparen per a fer-lo caure a l'abim de la mort. Molt penosa és la seva vida; però mireu com s'obre pas per entremig del camí pedregós. Aquells obstacles infinits que s'oposen a la seva marxa triomfadora, la Ciència els venç pujant victoriós

l'Home per a ésser més alt a sobre les mines; per ell mateix enderrocades.

Quin himne no tindríem de cantar a l'Home? Hauria d'ésser el més gran, el que cantéssim més fort; puix és el que més s'ho mereix, pel seu treball i per la seva saviesa.

Segurament que molts preguntaran qui és, doncs, l'Home, aquest ésser tan gran, tan infinitament gran? No som nosaltres, els homes que materialment existim, vivim, donem vida i moviment als pobles i ciutats?

moments, trobarà a l'Home, al veritable Home, viu entre ells. L'Home es troba solament de tant en tant, uns breus moments en llocs diferents, i solament si un hom sap esperar aquests moments, trobarà a l'Home, a l'veritable Home, que davant d'ell es mostrarà amb tota la seva grandiositat. L'Home no dorm mai; al contrari, sempre està disposat a la lluita contra els seus

enemics. Per això, entretant que la civilització, els pobles permaneixen adormits en moltes parts surt l'Home en uns llocs com Rússia, amb el seu renovament; a Xina amb la seva llibertat i a Anglaterra amb la petita guspira de la vaga minera, que pot ésser un foc molt gran.

Aquest és l'home, molt diferent, per cert, del que nosaltres en diem un hom.

L'Home, el geni Home, doncs, és aquest, i ho serà tothom que dintre de la Vida aporti la seva part proporcional als mitjans intel·lectuals per assolir la perfecció del seu gènere, sense egoïsmes ni fanfarronades.

Per això nosaltres, mentre odiam i despreciam a l'home vil i baix, cridem tan fort com podem:

Visca l'Home! Visca el triomf de l'Home!

F. MATEU MONTAGUT.

enemics. Per això, entretant que la civilització, els pobles permaneixen adormits en moltes parts surt l'Home en uns llocs com Rússia, amb el seu renovament; a Xina amb la seva llibertat i a Anglaterra amb la petita guspira de la vaga minera, que pot ésser un foc molt gran.

Aquest és l'home, molt diferent, per cert, del que nosaltres en diem un hom.

L'Home, el geni Home, doncs, és aquest, i ho serà tothom que dintre de la Vida aporti la seva part proporcional als mitjans intel·lectuals per assolir la perfecció del seu gènere, sense egoïsmes ni fanfarronades.

Per això nosaltres, mentre odiam i despreciam a l'home vil i baix, cridem tan fort com podem:

Visca l'Home! Visca el triomf de l'Home!

F. MATEU MONTAGUT.

Sentiment i rebel·lió

Era una llar de les que, desgraciadament, abans de nomenar-les, sempre té de posar-s'hi per capdavanter, el substantiu "pobre".

El marit, bon home, malgrat l'instint religiós que en ell imperava; però, ni així podia trobar feina, la que feia temps li mancava.

La muller gaudia al contagi de les opinions del marit, essent a l'ensens prou capable per a discórrer al seu torn sobre els drets de la dona.

La jove parella havia criat amb tendresa dos infants, quines rialles eren el seu felix somni.

Mes, la fatalitat que moltes voltes pot qualificar-se de dolenta, interrompé aquell bell idilli, posant greument malalt a l'espos.

Després d'un crescut nombre de jorns sense treball, ja no cal esmentar que la misèria su-

rava terrible per damunt de totes aquelles testes.

La pobre esposa romania defallida per l'injust que Déu es mostrava amb ells, després que tant amaven. I el trist desenllaç arribà. La mort de l'espos amat deixava una rastrea de llàgrimes vives en la llar!... Un mossèn, un escolanet i quatre homes passaren a recollir el difunt...

La pobre vídua, plena d'esglai, s'atansà al capellà, dient-li amb humilitat:

—Per què no vénen a cercar-lo quatre capellans i no utilitzen un cotxe per al transport, com fan amb tots els altres difunts?...

—Perquè en aquest enterrament no hi tenim honoraris i en aquells se'ns paga en bona moneda.

—I vostè representa a Déu en aquests moments?...

—Sí, senyora.

Amb esclat contestà la desconsolada esposa:

—Doncs, no és just, o del contrari, haurien d'ésser vostès els primers cremats dintre aquell infern que ens pinten!... No crec ni en la seva bondat ni en la seva justícia. La meua creença, ara, és la crueltat de la vida que m'ha pres l'espos. Lluny, lluny d'aquesta llar! Deixeu-me'l que reposi aquí prop meu! No vull que la seva tomba estigui vessant de la injustícia dels homes! Ja sabré jo fer-n'hi una amb els petons dels meus llavis i amb les llàgrimes dels meus ulls, que serà més neta, més pura i més cristiana que les vostres.

PAPEROL.

LA CAMPANA

Un jorn sonà en santa rebeldia.

Les gents corrien com esperitats.

Aquella veu el poble corpenia

i se l'enduia pels carrers irats.

Feia bullir la sang dintre les venes,

alçava barricades pels carrers

i feia sorti enfora les concències serenes

i es jugaven la vida com si res.

Ara, aquella campana ja no toca;

aquella veu se li ha emmudit.

Però hi ha aquesta Campana que és com

[una roca

i té un so de veritat pel noble esperit.

Pels que amen el viure lliure,

pels que estimen ben lliure el pensament,

pels que fan de la vida un dolç conviure

i odien el viure de turment.

Quan de sota la cendra el foc s'apaga

i de concències humana no en resta ni caliu,

LA CAMPANA DE GRACIA ens afalaga

i ens deixa ànima endins un sobreviu.

Han dit les inclemències i injustícies

dels negres d'ànima i de cos,

i en el sofert li ha deixat carícies

i ha trencat e lluet que escardillava l'os.

Es la Campana viva de veu forta,

que vol que l'home sigui més humà.

Avui dintre sa veu els cors s'emporta

i els fa forts per demà.

SALVADOR PERARNAU.

DIGNITAT

Contestant a "Contrast",
d'en Josep Roche.

Tindria d'ésser insensible a totes les misèries humanes, degut a la dura prova a què continuament, està sotmès i a la part que en elles li toca, i, en canvi, ell és, més que cap altre, el que fa més almoines i dona més consol al desvalgut.

Es preua d'home de cor i ho és. Aquest és l'obrer!

Però, això ho saps molt bé, amic Roche, que hi ha una sèrie de captaires d'ofice, que amb paraules estudiades, segons les circumstàncies, estan explotant nostra bona voluntat i caritatius sentiments. Aquests al sacorre'ls se'ls tira o torça més a la vanàcia.

Qui són, un home jove amb una dona i una criatura, que un dissabte, en sortir del taller ens pidolaren uns cèntims, dient-nos que feia sis mesos que estaven despatxats de la "Hispano"?

Per què, en lloc de venir a nosaltres, no anaven a trobar als que foren llurs companys (?), especialment de la secció de motors, que treballen tantes o més hores extraordinàries que nosaltres, i a l'ensens sabien qui eren?

Segons tu, amic Roche, només cal que vingui un individu dient-nos que treballava a la casa A o B, i l'han despatxat, per nosaltres tenir l'obligació d'ajudar-lo.

Creo que tu voldries saber quelcom més per a no ésser enganyat. L'engany, quan és degut a l'avarícia, pot passar, però quan es dirigeix a l'explotació dels nobles sentiments de l'home, és indigna. És un sacrilegi.

Ultra això, no fixis quantitats. El sol, quan està guanyat amb la pròpia suor, no està bé el retreure'l, i les hores, hi ha circumstàncies, en les que potser tu també t'hi trobes, en que no s'hi pot fer més.

GUINÓVART.

L'ARBRE DE NOEL

—No les toquis, petit, que encare son verdes.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Libreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

L'ANY QUE ARRIBA

—Estic espantat! Déu faci que no acabi de la mateixa manera que aquest!

ANY NOU

Ja tenim aquí l'any nou.
 Us desitgem, lectors benivolguts, que el que ve sigui per vosaltres més bo que el que se'n va.
 Que ho sigui també per Espanya, per Europa, per la pau, per la llibertat, pel poble, pels que treballen.
 Del 1926 no ens en queda un record gaire grat.
 Ha estat el continuador de l'anterior i de l'altre i dels altres.
 La crisi econòmica en ell ha estat paorosa; l'atur forçós, esparverador.
 L'equilibri polític no s'ha restablert.
 El varen saludar el primer de gener com un any nou i no ho ha estat.
 Era nou cronològicament. No ho va ésser, no ho ha resultat sociològicament.
 Que 1927 ho sigui. Volem, necessitem un any nou, que ho sigui de debò, que vingui amb novetats, en el que tot no sigui vell, caduc.
 Tindrem aquesta sort amb el successor de 1926? No diem que Déu ho faci, perquè no estem gaire bé de creences. Però, sigui degut a Déu o al diable, la qüestió que es faci el miracle.

FRED

Es l'actualitat de més relleu d'aquesta setmana.
 El fred, la neu, la grip, els torrons, el gall dindi.
 Com gall dindi ens ha pelat el fred aquests dies.
 —Mai n'havia fet tant— diuen els que tenen experiència llarga d'aquestes coses.
 Es clar. Ells mai havien estat tan vells i la seva carn mortal cada dia es va glaçant i acostant-se més al fred suprem.
 Després, la darrera garrotada és la que cou, la que fa mal. De les altres no resta més que un record boirós.
 No oblidarem, però, amb facilitat, el vent, la pluja i els graus sota zero del Nadal d'enguany.
 De res servien les fartaneres, els tips de pollastre i les ardidres escames al Codorniu.
 Et quedaves "frappé". No hi havia manera d'aixerir-se. S'encongia i s'arronçava l'ànim com un "marron glacé".
 El vent xiulava en les esclètxes i gemegava adés amb un udol de llop adés amb un grinyol de criatura.
 A Bilbao ha nevat quatre dies seguits. Fins a Almeria gela.
 A Madrid hi ha hagut quinze o vint víctimes dels brasers. Sort que als madrilenys els ha tocat la grossa.
 En una escala va morir, a Barcelona, de gana i de fred un xicot de disset anys.
 La pulmonia, la bronconeumonia, la crueltat de l'hivern han fet entre nosaltres estralls.
 Als teatres no s'hi pot anar perquè tothom tus.
 Pels carrers va la gent traient fum del nas.
 A les barraques mor la pobrissalla com les mosques.
 Veritat és que aquí per la seva inclemència totes les cases semblen barraques.
 Els vidres ballen a les finestres. Les portes no tanquen. El embans semblen de paper.
 La calefacció, bona, gracies.
 Hi ha la mania, ha arrelat la teoria de què això és una mena d'incubadora i fem els pisos per prendre la fresca i no per aixoplugar-nos.
 I el que prenem, el que agafem, és cada bronquitis, cada constipat que fa escriuir.
 La propaganda de l'Atracció de forasters no creiem que convenci a ningú, ni als mateixos que la fan.
 Això és una estació d'hivern, però una estació de ferrocarril inhòspita i desabrigada.
 És un pessebre de Betlem, on els fills de l'home dormen sobre la palla i tremolen de fred els Cristos.

ANGEL SAMBLANCAT.

El primer quart del segle XX

Hem passat ja els primers vint-i-cinc anys del segle XX. Un quart de centúria és ja un període de temps que, si no constitueix una època històrica, pot, almenys, donar a conèixer el to que probablement tindrà aquella a la qual, amb el temps, perteneixerà. És, doncs, relativament interessant, en aquest moment, passar la mirada per damunt d'aquells petits trossos d'història que acabem de viure. Prescindim de l'any 1926, que ja s'escapa del quart de segle.
 Espanya inicià una nova modalitat de la seva vida pública en començar el segle XIX. En el moment en què arriben aquí les corrents innovadores llengües al món per la revolució francesa, es planteja entre nosaltres el problema de la implantació dels seus principis en el règim de l'Estat. I des de llavors s'inicià una lluita entre els interessos i les idees afectes a l'antic règim, d'una banda, i d'altra, les aspiracions simpatitzants amb les fórmules liberals i democràtiques, que dura fins als nostres dies.
 Amb aquests antecedents arribem a la desfeta colonial. La impressió causada al país per aquest esdeveniment, remou, com és natural, la sensibilitat popular, i dona lloc a una sèrie de manifestacions i de protestes, reclamant una rectificació radical en els procediments de governar, seguits fins aleshores. Els republicans i les esquerres en general demanen que cessin la influència clerical, que tant ha influït en la rebel·lió de Cuba i Filipines, i

ésser inútil. Els homes de dreta varen voler seguir a Maura en la seva posició contra la integritat del dret del sufragi; varen creure que realment es podia donar satisfacció a les necessitats del país sense canvis fonamentals, i l'agrupació va quedar desfeta i sense força per a oposar-se a què seguís la política de sempre.
 La nostra intervenció en la política internacional, es va iniciar sense participació moral ni assentiment de cap mena de part de l'opinió. Així ens varem trobar, sense que el poble sabés com ni per què, amb els incluíbles compromisos del Marroc. I, com a conseqüència, amb la desgraciada campanya militar del 1909 i l'esforç i el sacrifici d'homes que el Govern tingué de demanar al país. Altra vegada l'opinió es va sentir sotrajuejada. La protesta va arribar llavors als fets revolucionaris del mes de juliol, i aquesta és potser la primera vegada que es pot registrar un efecte positiu de l'impetuosa popular. En les eleccions d'aquell mateix any assolíen les esquerres un notable triomf. I en el mes de febrer immediat, el rei no té més remei que cridar al Poder en Canalejas, que l'accepta amb el lleal propòsit de transformar la política espanyola.
 En Canalejas és el primer polític governant espanyol, des dels temps de Carles III i d'en Prim, que es disposa a democratitzar la monarquia i a resistir l'escames dels elements clericals. Cal recordar també que és el primer que acull amb veritable simpatia les peticions autonòmiques de Catalunya i que les satisfà pràcticament, portant a les Corts, i aconseguint la seva aprovació, la llei de Mancomunitats, demanada per les Diputacions catalanes... Però... adhuc en aquesta ocasió, en què totes les circumstàncies semblaven propícies a la renovació, l'intent fracassa. Una mà criminal, que recorda les mateixes de l'assassinat impune del carrer del Turco de Madrid, trenca l'existència de l'il·lustre estadista. I tornen a seguir les coses com abans, talment com si haguessin fet pacte amb el diable per a tenir una eterna joventut.
 La crisi econòmica, la puja de les subsistències, el desballestament general que ens va portar, en els primers moments, la guerra europea, va promoure una nova commoció, la última de les que podem registrar en el període de temps a què ens referim. Fruit d'aquest estat d'agitació i d'inquietud, és l'Assemblea de parlamentaris, que tracta de deixar en evidència la ineptitud o l'inhibició del Govern davant les diverses qüestions que la situació ha plantejat en la vida interior de l'Estat. També hauria pogut ésser aquest moviment un punt de partida de la regeneració d'Espanya. Als polítics de totes les tendències s'hi ajuntaven les forces obreres. Què va passar? Doncs va passar que per atendre un alt requeriment a la concòrdia, es va formar un Govern de concentració anomenat nacional, sota el prestigi del qual es varen haver de rendir les oposicions del dia abans, deixant que la quietud tornés a regnar i les velles coses reprénguessin el seu ritme.
 Era el ritme del qual havien donat la pauta en Cánovas i en Sagasta amb el seu pacte del torn pacífic. L'acord i la convivència secrets dels dos partits, i una funció de Govern d'absoluta i constant inhibició, que no pretengués arreglar res, ni impulsar res, ni fer progressar res, assegurava la tranquil·litat del carrer i allunyava la possibilitat d'una altra guerra civil. Així ho varen creure també en Silveira i en Villaverde i en Montero Rios i en Moret, i tots els que varen rebre l'herència dels governants de la Restauració. Per això, en mig de tot el que ha anat passant, cap polític ha respost tan bé a aquesta secreta força intransformable que domina a Espanya, com en Dato. No altra cosa va representar el títol d'"idoneïtat" que es va donar al seu partit, ni a altra cosa responia aquella indiferència inqualificable amb què s'anava mirant les angoixes del país, durant els dies de la guerra gran.
 El que hi ha és que aquesta política, que tal vegada evitava una altra guerra civil, com la que havien encès els carlins, no podia evitar les innovacions que van seguir tots els pobles i que a tots els pobles repercuteixen fatalment, ni les greus pertorbacions que es produeixen quan no s'ha fet res per a rebre i adaptar de-

gudament aquestes noves corrents. Veus ací, doncs, el que explica el perquè els moviments socialistes, sindicalistes i obreristes en general, que a tot el món civilitzat segueixen els camins de normalitat que una constitució liberal estableix, aquí s'han tingut de produir fora de la llei, en lluita constant amb el Poder i amb la societat, arribant a constituir un veritable perill i, adhuc, un atemptat a la llibertat.
 Efectivament, la tradicional política espanyola ha pogut aconseguir fins ara que els sentiments populars no es fiquessin dintre de les jurisdiccions absolutes i oligàrquiques que encara conserva de molt abans del segle passat. Però és evident que a canvi d'aquesta avantatge, ha de sofrir avui la pena de veure que els seus fonaments, o quan menys la seva tranquil·litat, estan constantment amenaçats per la revolta violenta. D'aquesta inquietud en participen igualment els interessos privats que, per un conservadurisme mal entès i simplista, s'han posat tantes vegades al costat d'ella i han apuntalat la seva existència. Per aquesta inquietud s'ha arribat al moment amb què s'acaba el període que ha motivat les presents ratlles.
 No haurem arribat ja al dia en què es convenci tothom de què la millor garantia de tranquil·litat estable i durable, d'harmonia social, de compliment de la llei, de progrés i de benestar generals, consisteix en fer que el poble, l'opinió pública, intervingui en el Govern i aquest sigui, per tant, una veritable democràcia?

JORDI ROGER.

De societat

Vareig ser-ne presentat davant formosa marquesa. N'era dama molt entesa amb rigors de Societat.

Quina senyora més fina! Vaig quedar-ne boca-obert. Ens vam fumar un cigarret i una racció de morfina.

Vàrem ballar un "charleston" com monstres encadenats. Vàrem quedar rebentats i tots dos queiem de son.

... ..
 Em desperto i faig un crit, un crit tot ple d'estranyesa. Al meu costat la marquesa i tots dos al mateix lit.

SALVADOR ROMIGOSA.

La mort d'en Litràn

Una altra baixa a les files de l'anticlericalisme i el lliurepensament.
 Després d'en Josep Nakens, en Cristòfor Litràn.
 Perdria gran per nosaltres, la del fundador d'"El Motín".
 Perdria no menys sensible, la del col·laborador d'en Ferrer Guardia.
 Litràn, en efecte, havia treballat, molts anys, en les traduccions de l'Escola Moderna.
 Era un bon lluitador i un periodista meritiu.
 Fundà i dirigí a Reus "El Autonomista".
 Formà part de diverses redaccions de periòdics republicans.
 Ell era federal i fou gran amic d'en Pi.
 En els darrers temps, en què es trobava malalt, no l'han abandonat un moment els nostres correligionaris de Sabadell, de Rubí i algun altre poble.
 És admirable la forma en què han practicat la solidaritat amb en Litràn aquests amics.
 A ells i a la companyia del mort, el nostre condol.

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

FILOSOFIA BARATA

L'escombriaire.—I pensar que sense mi els teus senyors no podrien menjar.

LA PORTA DEL "LICEO"

—I vols dir que hi ha dret a què els nostres amos ens tinguin aquí morint-nos de fred?
 —No t'amoïnis, que ells, escoltant música bona, es moren de fàstic!

NADALS

Diuen que hi ha gran carestia, que molts que feien Nadal gros la ballaran bastant primeta...

Les neules a dojo per tot arreu van; mai n'he vistes tantes com d'un temps ençà.

Els venedors tots diuen que ha estat magre la venda d'indiots però que encara els hi ha anat més fluixa...

Alguns diaris francesos i fins anglesos i tot, han dit que hi havia a Espanya terribles conspiracions...

La costum de fer pessebres no s'acaba encara, no; encara hi ha moltes cases

que el fan o petit o gros: el Naixement a la dreta ben apropiat els pastors, gent que va cap a la cova...

FLOK

La ingenuïtat del senyor Ignasi

En ple hivern tingué lloc la facècia del senyor Ignasi. Era tan bo, que quasi mai obria la boca per a no ofendre.

porta, contant-li que una germana seva havia tingut bessonada i a la casa no tenien un clau. Era llavors quan ell, magnànim, posava mà a la butxaca...

I fou un jorn rúfol i plujós, quan adalerat se n'anava a casa, en desembocar en una cantonada fosca i solitària, li sortí al pas un subjecte de mala "catadura"...

L'esfermeïment del senyor Ignasi no tingué límits, i cor glaçat, amb un petar de dents, respongué:

-I si no us donés els diners, que em farien? -Us clavaria una llissada-li respongué el "baranda".

RAMON SAGARRA LLEO.

Havíem llegit la sentència absolutòria d'Oscar Pérez Solís i Joaquim Maurín. Havíem tingut una gran alegria, ja no cal dir-ho.

S'ha apujat el tocino. Des d'ara valdrà vint cèntims més la tersa. Ens estranya, perquè el tocino no escasseja pas.

Al tramvia del carrer de Balma hi veiem pujar cada dia molts capellans. Es veu que la Bonanova i Sarrià estan plens de convents.

L'Angel Pestaña, malgrat la premsa dir el contrari, segueix a la presó.

El nou emperador del Japó es dirà Showa, que en català vol dir "Paú i Iluminada".

Mussolini oferia restaurar el tron d'Hongria, però l'ex-emperadriu Zita no accepta. I ha fet molt bé.

DIVENDRES QUE VE, DIA 7 DE GENER DE 1927

Número extraordinari de

L'Esquella de la Torratxa

Escrit i dibuixat pel bo i millor de la terra

Aquest número extraordinari de L'ESQUELLA, supleix l'ALMANAC que, per causes alienes a la nostra voluntat, no podem publicar

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA del dia 7 de gener es vendrà al preu de 60 cèntims

No deixeu de comprar aquest extraordinari

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

nar la font que hi ha en aquell riu gelat. Ja venrà, esperin una miqueta. -Lo Sr. Aleix desapareix i al pòch temps se'n torna amb un casell que s'ha venut i comença a raijar d'entre dos trosos de turo un rajolí com un fil d'empanoyat.

A tot això el temps passa, les noies convidades empenyan per entrar. La senyora de la casa ja no sap quin conversa tocar per entretenir a les que esperen. Les filles de D. Aleix se emporten al davant tocant el piano i fent tertúlia ab los amichs de més confiança.

-Què tal que t'sembla? Senyoretas, als hi agrada? -Molt; molt; responen d'oro estant al pessebre.

Altó sembla la senyal de dir a fora. Se buida la sala i se torna a omplir de nova gent; però que a qui no fos molt prèdich li semblaria la mateixa de un hora avans. Lo senyor Aleix torna a fer la mateixa relació, a contar los maleticos secrets i sigils, i de est modo passa la nit fins que los garsolots, per falta d'oli, van apagantse i a llavors se despedeix la última tanda, com totes las anteriors ab las reciprocas y obligadas, que ligan bonas festes. Com a vósde se las desija.

Blay Miragas.

CANTA DE UN TROMPA AGRAVIAT A UNA MODISTA DESSENYOSA.

Tuvelas; cor depravat, vestit de encanyosa pompa, què t'ha fet lo pobre trompa per deixar-lo tan trompa? No crech que puguis dir pas que m'hi separat del tracte; si no s'pot ser mes exacte!

jo pensava: quins ditets! y eran de ell! gran mal t' en teyats! Y quant fogues depressa pera acollir un estridit; ipoch me creya que això té per transportar-me la passat! Es dir que jo, com un gueto, manso y crach, pensantli sulho joraya fe 'l tenor de na d'ou y feya 'l baix de un feroçol y 'l pitjé es que ab tanta explin y locant sempre de ocama. Tuvas, valj cobrar la fama de mibich dels redolins. Y estich tant descreditat, que quant toco en algun ball diuhen tots, al senti un gall: ¡Lo trompa ja s'ha tallat!

BONAVENTURA GIBELL.

GRAN TEATRO DEL LICEO.

OTELLO.

¡Ja tenim un tenor de debó! ¡Recordan aquell cert Villani que pochos dias avans de cremarse 'l Liceo va urubar en la Norma y que després va cantar lo Hernani en lo teatro de Sta. Cruz? Donchs aquell mateix ara ha cantat 'l Otello y 'ls dich que n'hi ha per logarhi allions.

bon timbre en la corda alta, 'ns sembla mes igual y clara en la corda mitja y de mes cos y soportat en lo registre baix. Dia y accentua bé, resulta ab energia y cantu ab molta expressió, y després de tot això, té una facilitat per la glosa, una agilitat de garganta tal, que en los passadges de glosa, una glosa podria donar la sortida y air tant a molts primas donnas que tinen fama de rossinolots. Sobre semblansa fonamentals, es clar, no sola s'hi pot edificar 'l Otello, sino casi todas las óperas del antiche reperteri, que avuy dia se dónen a conixer per la pols y las treynjans en las copisternas de música dels teatros.

Aquesta condició moral del interès, falta completament en 'l Otello de 'n Rossini. L' amor de aquest Otello es massa vulgar, no es tot lo tendre y apassionat que fora necessari per justificar lo vanit ofesa. Un no s' acaba de convèncer que no siga la vanitat ofesa la que 'l impulsa a servirse del punyal.

Respecte a la execució ja ho habem instinat avans, inimitable per part del tenor Villani, com a cantor, y dir això tantoté del Otello, es un gran vici. Lo baritoneo Baraldi 'ns va arrular molt, especialment en lo duo del segon acte. ¡Be això en diuhen segons baritoneos! ¡Ja pagarian alguns cosa de cantar com ell alguns primers!

Després, què valen que 'n diguem? ¡que ho varen fer bé? No 'ns agrada dir mentides. ¡Que ho varen fer malament! Tampoch es prou veritat. Fem un cap-mas; ni per 'l un, ni per 'l altre: m'ho varen fer bé ni malament: una especie de llimas muscals en que no s' disfruta de la presència del art.

nosaltres que admirem lo sés mèrit y sabem apreciar tot lo que val. La conducta inconvenient y poch digna de una polita part del públich que s' ha acostumat a desaprobar per sistema, y de la qual tampoch podem parlar avuy per falta de temps, no 'l autorizam may perquè s' olvidi de las consideracions que tot home deu guardar en societal. Sentat en aquella cadira té de prescindir de tot menos de la bofetá, y en quant al cor, no se 'l hi pot admire sino arribatament. Si ell se arrodís lo, què han de fer los professors que 'l hi están subordinats?

¡Y 'l regidor que presidia la funció, que no sab lo que deu fer en aqueles casos? ¡Què s' creu haberho fet tot possant 'ls gousins per seguir la ópera oficialment y tornantse a casa a contar 'l arribament a la dona y las criaturas? Això, a la veritat, no es regi-dó porque ni siquers es regi-re. -BONAVENTURA GIBELL.

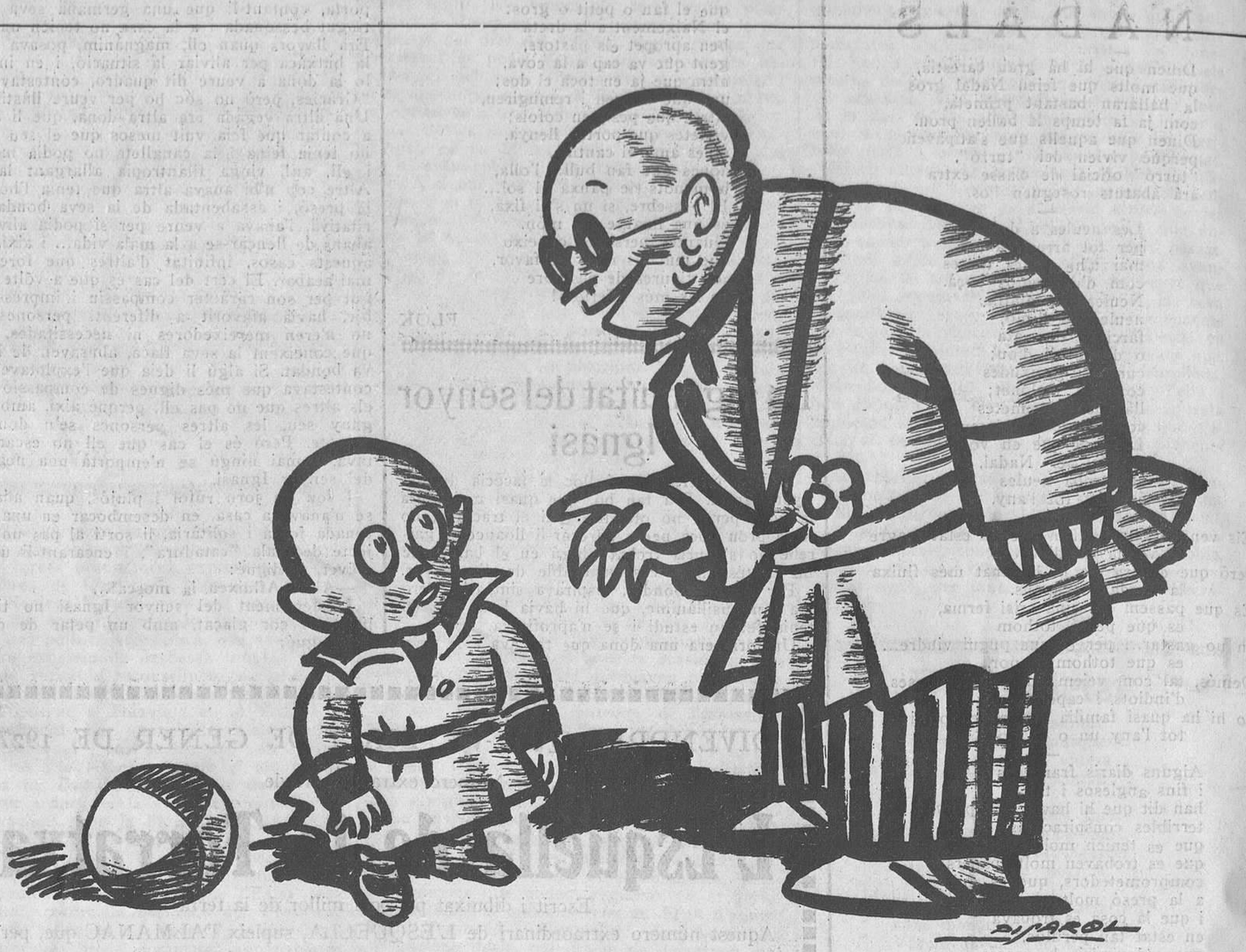
Si la ciencia no es mentida. Tindrás sols un any de vida.

AMOR FOLL.

¡Si t' estimo, dius, Layetá? com a las ratas lo gal, com lo llup a las ovelles, com al vi blanc lo escoll; mes que ale culoms lo esparter, mes que la formiga al blat, mes que a las flors las abellas, y un lilit tou la videntat: 'l estimó y 'l menjaria, y sino porque es peccat, tot seguit li robaria per poder lo ve venir, y 'l faria tante potons, que 'l deixaria avuy mes... ¡Ja casi no sé 'l què 'm afich, que per lo visch abocat!

Bravo per l'emperadriu, que ha tingut més talent que en Mussolini en no acceptar el que se li oferia per no vessar sang del seu poble, que encara que estigui destronada se l'estima. Aquest Mussolini que se cuidi de casa seva, que prou feina té!

ELS CONSELLS DEL SENYOR ESTEVE

—Noi, sigues entenimentat quan t'arribi l'hora de triar carrera. Tira per futbolista, boxador o usurer, que són professions honorables!

Imprenta i a Campana i L'Esquella, Olm, 8, Barcelona

UN TROS DE PAPER.

y si 'm fas passat ab rahons, y 'm mantons de desenganya, no sé 'l que serà de mi, t'ach pò de fe un cap de cap... me 'n vaig cap a la Pedra. y en lloch de tirarme al mar, me fico a la Zona Vista, m' entaulo, y me 'n faig un fart. S. S.

y es... que... com d'uyas reloxos se sentia la raleta. III. (Ves si n' es de gran lo món! Ves si n' es de gran lo mar! Ves si n' es de gran lo cell! Mes amor, donchs no es tan gran.

—(Que deu ser aquell senyor ab qui passeja de nit la dona del professor? —(Que vota que sigui. Leonori substitut del seu marí. I. INGOLA. SIMILS. (En que se sembla una passa de sis a una mentida grossa? —En que no passa. —En que se semblan las Cortes a las camelias? —En que s' obran aquet mes.

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ. Carrer Ampie, 25. PUNTS DE SUSCRIPCIÓ. LLIBRERIA ESPANYOLA DE I. LOPEZ, EDITOR, Carrer Ampie, 25, i Rambla del Rey, 29. BARCELONA. PREU DE SUSCRIPCIÓ. BARCELONA. Al mes 4 reb.

UN TROS DE PAPER.

Ma primera es una pòla que 's posa a tots los gualts; si n' hi passa poca 's doia y si massa 's fa salats. Ma segona es aquell crit que just ab corre 's xabats, y los mogats las llitxò brogat y ab 's fa vela. Las dos justas es orolli que feren hi ha tres seccions en la Ciutat, 'l molí, 'Mojolich y las Bressanas. Ma última es la primera de la esca 's ensolli; y 'l noi que sabem dit qu' era? (Salvado, que 's xamatal!

Pero, ahent deu véters lo pessebrista, es fent la gran obra del pessebre. Principia per convertir en tablado los hauchs dels torns y los banquillos y capitelis de quant sas fillas brodaban punt; y ab uns quantos taules que baixa de uns permodos, y que durant 'l any fan de taules a las gabas, arma un empostissat, ahont se hi podria fer un sarau si convingues. Comença las montans ab los auros, gabelas y paper de estrassa mullat, que guarda d' no any per altre, estent una capa d' arena fina, y quant té lo principal fet, com diu a estas operacions, comença ja col locat de las casas, arbres de moles, pinatell, mata, sabina, 'bb y romanys, que ell mateix ha uncut buidat de triar en las firas pregrorras a Naula, combina los camps de bessa y mil que ab temps havia sembrat y ahont pasluran cabras y tossinos mes petits que las planias y per fi arriba lo gran dia, en que couida a los seus anuchs per ensenyarlos per vuitena vegada lo pessebre que venen veyent vuit anys fa.